peälik, oma mõega-meestega jälle Uggenuse. Aga Liiwi rahwas, kes Eestlaste poole hoidsid, saatsid Rija piskopi juure palwega, et tema ueste katsuks rahu teha. Piskop oli ka ses nõus ja saatis Alobrandi mõne teistega ueste Ottepä linna. Kui Eestlaesed kuulsid et piskopi saadikud olle tulnud, tulid nemad kokku neid kuulma. Aga nemad ei tahtnud mite lubada riisutud wara tagasi maksta, ja kui Alobrant jälle hakas armu õpetust kuulutama, siis kipusid mõega ja odadega tema peäle ja tahtsid teda äratapa. Aga mõned wanemad keelasid seda, üteldes: »kui teie teda äratapate, siis saadawad Saksamehed ueste oma sõamehi meie kaela, ja meile tuleb sest weel suurem tüli ja pahendus. Siiski saatsid mehi temaga piskopi juure, rahu nõudma. Piskop ja Liiwi ning Lätti rahwas tema walitsuse al, kes teine pool Koiwa jõe elasid, tegid rahu, aga Russin a Pertold oma rahwaga mite. — Aastal 1209 tulid Wenelaesed Nowogroti ja Pihkwa riigist Uggenuse ja sõdisid Ottepä linna wastu. Kui Eestlaestel linna sees hakas nälg peäle kipuma, siis tahtsid hea meelega rahu teha, ja Wenelaesed lubasid seda ka kui nemad tahaksid nende preestrid wastu wõtta ja wene usku heita. Häda pärast lubasid ka. Wenelaesed läksid oma maale tagasi, aga ei saatnud neile mite preestrid. Uggenuse rahwas hakas aga risti usku heitma ja wõtsid Rijast läkitud õpetajaid wastu.

Aasta 1210 kui piskop Albert jälle Saksa-maale oli läinud, uut peret Maarja-maale nõudma, tulid

Kuura rahwas suure hulga laewadega, kui suur linnude parw, Wäina jõest ülese, Rija linna alla, ja tahtsid teda äarikuda, sest et nemad teädsid, et seäl wäga pisut sõamehi linnas olid. Nüüd olid Riglaesed kül kimpus igamees, wanad, noored, naesedgi hakasid sõdima, ja panid wapraste wastu, ja saatsid iga poole käsud wälja, api hüüdma. Kube oma Liiwi rahwaga, Pertold Wõnnust mõega meestega, Konrat Meindorp Üksküläst, Russin Lätlastega kõik tulid teine teise järel Rija linna ja nenda said Kuura rahwas ärawõidetud, ja läksid oma maale tagasi. Aga uus häda oli odata, sest jut oli jo wäljas, et Litwa ja Wene rahwas tahtsid teine teisega sõbruse seädust teha, et ühes nõus tahtsid Rija linna ja Sakslaeste wastu sõda hakata, neile siin maal otsa teha. Selle pärast wõeti Rijas nõuks, ühe ustawa mehe, mõega-wenna Rudolhw Weke, suurewürsti juure Polotsku saata ja temale sõbrust pakuda. Aga kui Rudolhw oma seltsimeestega Wõnnu linna ligidale sai, tulid sõnumed et Eestlaeste suur wägi oli Wõnnu linna peäle tulemas. Waewalt peäsis tema oma pisku hulgaga weel linna, enne kui nemad linna hakasid ümber piirma. Pertold wõtis neid, kuida kül nõista, suure röömuga wastu ja walmistasid ni palju kui iial woimalik, kõik waenlase tulemise wastu. Kül linna mehe noored tapasid mõnda meest linna müüride al, aga neid oli wäga wähe suure hulga wastu, selle pärast ootasid suure ihaldamisega Rijast, kuhu nemad käsku olid saatnud, abi tulewad. Eest-